

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj 2023
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Marianne Niemann
Hold	1.t

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introforløb om novelleanalyse
Titel 2	Minikursus i grammatik
3	Dokumentar
4	Intro til lyrik
5	Retorik og argumentation
6	SoMe og Autofiktion

Titel 1	Introforløb - novelleanalyse
Indhold	<p><u>Teori</u> Introtekst fra <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 10-12 Om fortolkningshypoteser fra <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 17-20 Om fortæller og synsvinkel fra <i>Perspektiver i dansk</i>, s. 65-69 ”Hvad er en novelle?” fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>” Analyseværktøjsark til noveller og romaner (lavet af MN)</p> <p>Pia Juul: ”En flinker fyr” Naja Marie Aidt: ”En kærlighedshistorie” + ”Som englenerne flyver” Anja Otterstrøm: ”Kost og logi” Værk 1: Naja Marie Aidt ”Vandmærket”</p>
Omfang	<p>Ca. 28 lektioner Ca. 140 sider</p>
Særlige fokuspunkter	<p>Formålet med forløbet er at oparbejde kompetencer til analyse af litterære tekster, med særligt fokus på novellen. Forløbet har et primært litterært fokus</p> <p>I forløbet, er der lagt vægt på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fortolkningshypoteser - Mind-map strategi - Personkarakteristikker og relationer samt øvrige analyseværktøjer (indhold og form) - Citatteknik - Taksonomiske niveauer: Resume, analyse, fortolkning, perspektivering - Novellegenrens karakteristika, herunder forskellen på klassiske og moderne noveller
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, fremlæggelser, Skriftligt arbejde

Titel 2	Minikursus i grammatik
Indhold	<p>I-bogen <i>Styr på sproget</i> anvendes til dette forløb</p> <p>”Grammatik for dummies” med Thomas Skov fra Sproget.dk: om ordklasser, subjekt, verballed og objekt.</p> <p>Der er desuden udleveret oversigtsark over ordklasserne, sætningens vigtigste led, hoved- og ledsætninger, generelle sprogregler og kommaregler.</p> <p>Tekst til praktisk arbejde med ordklasser: Klaus Rifbjerg ”Livet i badeværelset”</p>
Omfang	Ca. 12 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Formålet er at oparbejde en grundlæggende grammatisk viden samt en større sproglig bevidsthed.</p> <p>Desuden er der fokus på sproglig korrekthed i det skriftlige arbejde.</p> <p>Forløbet har et sprogligt fokus</p> <p>Desuden er der særligt fokus på skriftlighed</p> <p>Ordklassernes funktioner og latinske betegnelser</p> <p>Syntaks: Sætningens nexus, sætningens led, hoved- og ledsætninger</p> <p>Kommaregler</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, træningsøvelser, IT-baserede øvelser fra <i>Styr på sproget</i> , Skriftligt arbejde

Titel 3	Dokumentar
Indhold	<p><u>Baggrundslitteratur</u> Fra bogen <i>Krydsfelt</i>: Om fakta og fiktion, s. 286-288. Om dokumentarter og fortælleformer, s. 297-301. Virkelighedens fortællinger i billede og lyd - dokumentar Krydsfelt (gyldendal.dk) Om filmiske virkemidler fra <i>Grundbog til medier i dansk</i> (systime.dk) https://grundbogtilmedieridansk.systime.dk/?id=166</p> <p><u>Dokumentarfilm:</u></p> <p>Uddrag af "Piger i Vestre fængsel" https://www.youtube.com/watch?v=auTkNwqFHwQ&t=410s (de første ca. 6 min)</p> <p>Fra <i>Den iscenesatte virkelighed</i> (systime.dk): Uddrag af "Far, mor og børn" (Søren Ryge præsenterer)</p> <p>"Partiernes skjulte overgreb" (del 1)</p> <p>Uddrag af <i>Kandis for livet</i></p> <p>Uddrag af <i>Blok på bistand</i> – "Historien om Jimmy" https://www.youtube.com/watch?v=ULmsYftnHVs&t=8s</p> <p><i>Mirror</i> af Joachim Ladefoged (filmcentralen.dk)</p> <p><i>Efterskolen</i> (afsnit 1)</p> <p><i>Blodets Bånd (medieværk)</i> - filmcentralen.dk</p> <p>Uddrag af artikel fra Ekko: Max Pedersen "Socialpornografi og mediealfonser"</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>At oparbejde kompetencer til analyse af levende billeder, primært inden for dokumentargenren</p> <p>Forløbet har et primært mediemæssigt fokus</p> <p>Dokumentarter</p> <p>Dokumentarens fortælleformer: Den observerende, den autoritative og den poetiske</p> <p>Tegn på autenticitet og fiktionisering i levende billeder</p> <p>Bølgemodellen</p> <p>Filmiske virkemidler</p>
Væsentligste arbejdsformer	selvstændigt arbejde, gruppearbejde, interaktivt arbejde, skriftligt arbejde, mundtlige fremlæggelser

Titel 4	Intro til lyrik
Indhold	<p><u>Teori</u> Om genren lyrik (kopi fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>) 11. Lyrik Litteraturhistorien – på langs og på tværs (iBog) (systime.dk) Om variationer af billedsprog (oversigt lavet af MN) Analyseværktøjer til lyrik (lavet af MN) Kapitel om folkeviser fra <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i> https://littbist.systime.dk/?id=135</p> <p><u>Digte</u> Blau Blume: ”Morgensol” Søren Ulrik Thomsen: ”Ode til regnen” Michael Strunge: - ”Platsicsolen” - ”Natmaskinen” Folkeviser: ”Hr. Bøsmere i Elverhjem”</p> <p><u>Supplerende materiale</u> Uddrag af dokumentarfilm om Strunge: <i>Våbnet med ord og vinger</i></p>
Omfang	Ca. 18 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Formålet med forløbet er at introducere genren lyrik samt analyseværktøjer knyttet til denne genre. Desuden lægges der stor vægt på billedsprog og forskellige variationer af billedsprog</p> <p>Forløbet har et litterært og sprogligt fokus</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, kreative skriveøvelser

Titel 5	Retorik og argumentation
Indhold	<p><u>Teori</u> Fra bogen <i>Begreb om dansk</i>: - At kommunikere hensigtsmæssigt: At kommunikere hensigtsmæssigt Begreb om dansk. Litteratur, sprog og medier (dansklf.dk) - Det retoriske pentagram: Det retoriske pentagram og kommunikationssituationen Begreb om dansk. Litteratur, sprog og medier (dansklf.dk) - Appelformer: Appelformer – hvordan afsender taler til modtager Begreb om dansk. Litteratur, sprog og medier (dansklf.dk) Oversigt over stilistiske figurer (lavet af MN) Fra bogen <i>Krydsfelt</i> - Argumentationsmodellen: https://krydsfelt.ibog.gyldendal.dk/?id=279</p> <p><u>Taler:</u> Sofie Lindes tale ved Zulu Comedy gala 2020 Texas nytårstale 2020 Statsministerens nytårstale 2023 Johanne Schmidt Nielsens 1. maj tale 2016</p> <p><u>Debatterende tekster:</u> Lydmor (Jenny Rosander) kommentar til Thomas Treo og Ekstra Bladet Ludvig Holberg: Epistel 89 – ”Fordærvet smag i kærlighed”</p> <p><u>Supplerende materiale</u> TV-klip fra taler af Barack Obama, Bjarne Corydon, ”Friend” (Monica’s toast), Wspa-reklame</p>
Omfang	Ca. 22 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Formålet er at oparbejde kompetencer til analyse af ikke litterære tekster med fokus på politiske taler og andet materiale inden for opinionsgenren Forløbet har et primært sprogligt fokus med tråde til det mediemæssige perspektiv Der arbejdes desuden med den debatterende artikel</p> <p>Det retoriske pentagram Appelformer og andre retoriske virkemidler (stilistiske figurer) Argumentationsanalyse (Toulmins udvidede model)</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, små skriveøvelser, fremlæggelser, skriftligt arbejde

Titel 6	SoMe og Autofiktion
Indhold	<p><u>Teori</u></p> <p>Fra I-bogen <i>Perspektiver i dansk</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Intro til sociale medier og personlig branding: "Jeg kan ikke lide den, jeg har skabt på internettet" Perspektiver i dansk (dansklf.dk) -”På de sociale mediers scene” (begrebsbøks) https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=167 -”Facework på nettet”: Facework på nettet Perspektiver i dansk (dansklf.dk) <p>Om Sproghandlinger fra bogen <i>Krydsfelt</i></p> <p>Fra I-bogen <i>Litteraturhistorien på langs og på tværs</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -”Autofiktion” (frem til afsnittet ”Et rådt og direkte sprog”) https://litthist.systime.dk/?id=294 <p><u>Materiale relateret til sociale medier</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Video ”Min ærlighed” af Fie Laursen (den kan ikke længere findes online) -Afsnit 1 af dokumentarserien ”Vi kommer og dræber dig”: https://www.dr.dk/drtv/serie/vi-kommer-og-draeber-dig_256850 - Debatindlæg af Gymnasieelev Amalie Haun: ”I år fik mit gymnasie en online kalender med kønne piger og sjofle kommentarer” <p><u>Litteratur</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Leonora Christina Skov: kapitlet ”Efter udsettelsen” fra romanen <i>Den der lever stille</i> - Christel Wiinblad: digtsamlingen ”Min lillebror” (værk 5) <p><u>Supplerende materiale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Interview med Leonora Christina Skov fra programmet <i>Vild med bøger</i> (DRK) - Interview med Christel Wiinblad fra programmet <i>Den 11. time</i> (DR2)
Omfang	Ca. 16 lektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Kommunikation på sociale medier og begreber, der kan anvendes til analyse heraf: branding, Goffmans stages og facework, sproghandlinger</p> <p>Selvfremsstilling i litteraturen: Genren autofiktion og herunder begreberne: hovedstolen, dobbeltkontrakten, paratekst, performativ biografisme</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, diskussion, IT-baserede øvelser, quiz, skriftligt arbejde